

<i>A tantárgy címe</i> KVALITATÍV MÓDSZEREK A	<i>A tantárgy kódja</i> BBNSZ08800	<i>Félév</i> 1
<i>A tantárgy típusa</i> GYAKORLAT	<i>Óraszám</i> 2	<i>Kreditek száma</i>

Tantárgy célja:

A kurzus hallgatói megismerik a tudományos vizsgálat céljaira alkalmas interjúkészítési munkafolyamatot. A félévkezdő órák az interjúzás módszertani kérdéseiről, a módszer alkalmazását megelőző kutatási lépésekről szólnak. A továbbiakban a résztvevők – valós példák és helyzetgyakorlatok - segítségével ismerkednek meg a különböző interjútechnikákkal, a módszerek alkalmazásának gyakorlati összetevőivel. A hallgatóknak a felkészítést követően két (2), szakmai és kutatás-etikai kritériumoknak megfelelő, kutatási célú interjút valamint a hozzákapcsolódó elektronikus dokumentációt kell – önállóan - elkészíteniük. A félévzáró gyakorlatok a tapasztalatok és a felmerült kérdések közös megvitatására szolgálnak.

Oktató:

Dr Ferencz Magdolna Ph.D

Fogadó óra: Előzetes időpont egyeztetéssel
Szerda 16.30 – 17.30

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1	A kurzus célja, felépítése, követelményei A kvalitatív módszerek általános jellemzői Az interjúzás célja, szerepe és státusa a társadalomtudományi kutatásban	2
2	Az interjúzás típusai Viselkedési orientációk és kérdezési technikák A kérdezői szerep <i>emberi</i> és <i>etikai</i> vonatkozásai Az interjút előkészítő munkafolyamat A szemináriumi alanyválasztás szempontjai <i>Gyakorló feladatok, helyzetgyakorlatok</i>	2
3	<i>Az alanyok kiválasztásának határideje</i> Az interjút előkészítő munkafolyamat A „jó” kérdező nyelvhasználata és nem verbális kommunikációja A sikeres interjúzás technikai feltételei A nem szakszerű interjúkészítés veszélyei	2
4	<i>A kapcsolatfelvételek határideje</i> Dolgozatírás (Anyaga: kötelező irodalom) <i>A kapcsolatfelvétel tapasztalatainak megvitatása 1.</i>	2
5	Az interjú indítása, szereptisztázás <i>Gyakorló feladatok, helyzetgyakorlatok</i> <i>A kapcsolatfelvétel tapasztalatainak megvitatása 2.</i>	2
6	Az interjúvázlat szerkezete, a vezérfonal funkciója, a kérdések sorrendjének kialakítása Az interjúzó attitűdjeinek, metakommunikációjának szerepe az interjúzásban <i>Gyakorló feladatok, helyzetgyakorlatok</i>	2
7	Felkészülés az interjúkra: az interjú menetének kézbentartása, témaváltás, a „csendek” kezelése, a kérdezői hibák kiküszöbölésük lehetőségei, a megfelelő körülmények biztosítása, a reprodukálhatatlan elemek dokumentálásának célja és értéke	2
8	Dolgozatírás (Anyaga: a vezérfonal és az addigi órai anyag) Felkészülés az interjúzásra	

9	<i>Az interjúk elkészítésének és a hanganyagok leadásának határideje</i> Az interjúdokumentáció elemei, tartalmi és formai követelmények Átírat, átírási módszerek, az átírás megbízhatósága és érvényessége Az interjúk rögzítésének szemináriumi szabályai <i>Egyéni beszámolók az interjúkról, a tapasztalatok közös megvitatása 1.</i>	2
10	<i>Egyéni beszámolók az interjúkról, a tapasztalatok közös megvitatása 2.</i> <i>Az interjú dokumentáció és a hanganyag szöveges rögzítése során felmerülő problémák</i>	2
11	<i>Az interjúk dokumentációinak (végső) leadási határideje</i> <i>Egyéni beszámolók az interjúkról, a tapasztalatok közös megvitatása 3.</i>	2
12	A félévi tapasztalatok összegzése Az egyéni teljesítmények értékelése	2

Értékelés, követelmények:

A gyakorlat teljesítéséhez elengedhetetlenül szükséges a rendszeres óralátogatás és az óráról-óra történő felkészülés.

A soron következő házi feladatot, beleértve a tartalmi, formai, leadási módra vonatkozó követelményeket, mindig a megelőző órán kapják meg a hallgatók.

Hiányzás esetén az információkhoz való hozzájutásról a hiányzó hallgatónak kell gondoskodnia. Hiányzás nem mentesít sem az órákra való felkészülés, sem az órai munka, sem a házi feladatok végrehajtása illetve pótlása alól.

Házi feladat pótlásra legkésőbb a hiányzást követő első megjelenésig van mód, kivéve a 11-ik óráig leadandó feladatot, melynek utólagos pótlására nincs lehetőség.

Abszolválás feltételei:

- Legfeljebb 3 hiányzás, függetlenül a hiányzás okától (vagy „hivatalos” indokától)
- Egyéni feladatok hiánytalan végrehajtása a megadott határidőkre
- Egyszeri hiányos vagy (hiányzást követően) nem pótolta feladatleadás automatikusan az aláírás megtagadását eredményezi
- Dolgozatok teljesítése legalább elégséges eredménnyel

A kurzust lezáró érdemjegy: gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom:

Etikai Kódex. Magyar Szociológiai Társaság által elfogadott a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai alapelvein és az ISA Etikai Kódexén nyugvó követelmények
http://www.szociologia.hu/tudomanyos_etika/

Ferencz, M (2013) *Képes vagy képtelen* elképzelések? Egy feltáró vizsgálat felvetései és előzetes eredményei a magyar ifjúság jövőképeiről. In.: Karlovitz, J. T. (szerk.) *Tanulmányok az emberi gondolkodás tárgykörében.* International Research Institute, Komárno. 5-11.

Heltai, E. – Tarjányi, J. (1999) *A szociológiai interjú készítése.* Adatfelvétel és módszertan. Tárki, Budapest. <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html>

Kvale, S. (2005) *Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba.* Jászöveg Műhely Kiadó, Budapest 6., 7., 8., 9. és 10. fejezet

Mason, J. (2005) *Kvalitatív kutatás.* Jászöveg Műhely Kiadó, Budapest 1. és 2. fejezet

Solt, O. (1998) *Interjúzni muszáj.* In.úó: Méltóságot mindenkinek. Összegyűjtött írások I. Beszélő, Budapest, 1998. 29–48.old. Elektronikusán letölthető:
http://www.szochalo.hu/szochalo/upload/solt_inerjumuszaj.rtf

Ajánlott irodalom:

Bryman, A. (2005) Kvantitatív és kvalitatív módszerek összekapcsolása. In: Letenyei, L. (szerk.) *Településkutatás*. L'Harmattan Kiadó, Budapest 371-391.p.

Héra, G. – Ligeti, Gy. (2006) *Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása*. Budapest, Osiris Kiadó, 136-166.

Jahoda, M.-Deutsch, M.- Cook, S. W.(1951) *Research Methods in Social Relations*. The Dryden Press, 463-492.p.

Seidman, I. (2002) *Az interjú, mint kvalitatív kutatási módszer*. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Vicsek, L. (2004) *A fókuszcsoporthoz vizsgálat kimenetelét befolyásoló tényezők*. In: Letenyei, L. (szerk.): *Településkutatás. Szöveggyűjtemény*. L'Harmattan Kiadó, Budapest 477-498.p.